

Udenrigsøkonomisk trendanalyse (Udenrigsministeriet): Danmarks økonomiske relationer med Kina – facts og tendenser

Regeringens målsætninger i fht. samhandel med Kina:

- Målsætningen i regeringens vækstmarkedsstrategi om mindst at fastholde den danske markedsandel i Kina er opfyldt. Markedsandelen relativt til den udvalgte referencegruppe af lignende eksportlande (Østrig, Belgien, Tyskland, Finland, Nederlandene og Sverige) er øget med 0,2 pct. point i 2011-2014.
- For at nå den anden målsætning i vækststrategien skal vareeksporten yderligere øges med i alt 26 pct. mod 2016 i forhold til 2014. Det vurderes at være ambitiøst, men også realistisk, da man oplevede et ekstraordinært fald i værdien af vareeksporten til Hong Kong i 2014.

Potentialet:

- Danmarks eksportpotentiale til Kina er fortsat meget stort. Det vurderes af Udenrigsministeriet, at væksten i vareeksporten frem mod 2025 kan fortsætte med 9,4 pct. om året, eller i alt 170 pct. Holder denne fremskrivning, da vil Kinas andel af dansk vareeksport øges fra 3,8 pct. i 2014 til 6,7 pct. i 2025.
- Det svarer til en stigning i dansk vareeksport til Kina mod 2025 på henved 36 mia. kr., hvilket udgør ca. 12 pct. af den forudsatte samlede vækst i dansk vareeksport fra 2014-2025.
- Mulighederne for dansk eksport til Kina vil blive øget inden for en bred række af områder. Det forventes, at den igangværende diversificering af eksporten vil fortsætte i takt med, at de kinesiske reformplaner implementeres med øget vægt på forbrug, teknologi og tjenesteydelser.
- Dansk økonomi er relativt blandt de mest Kina-orienterede i Europa, hvor Danmark er den næststørste investor og en af de største eksportører til Kina, når man opgør det per indbygger. Det giver en stor strategisk fordel i et forventet basisscenarie, hvor Kina i stigende grad vil være verdens vækstmotor.
- De tre nye vækstrådgivere på ambassaden i Beijing retter sig mod rådgivning om gennemførelsen af de store kinesiske reformplaner på centrale områder for dansk eksport, ligesom det dansk-kinesiske strategiske partnerskab søger at udvide kontakterne på en bred række af områder.

Dansk eksport og investeringer - facts:

- Dansk samhandel med Kina udgjorde 5,7 pct. af Danmarks samlede udenrigshandel i 2014. Danmark havde et bilateralt overskud på samhandelen på 3,8 mia.kr. Vare- og tjensteeksporten er steget 11,8 pct. p.a. fra 2005 til 2014, mens importen er steget 6,6 pct. p.a.
- De registrerede danske direkte investeringer i Kina var i 2013 omkring 61 mia.kr. De direkte investeringer genererede en formueindkomst på 5,5 mia.kr. i 2014.
- Mens Danmarks Statistik har registreret ca. 600 danske datterselskaber i Kina med i alt knap 100.000 ansatte, tyder lokale opgørelser på, at der er knap 500 selskaber med danske interesser i Kina med skønsmæssigt i alt ca. 250.000 ansatte.

Kinas økonomi og handelsaftaler:

- De kinesiske reformplaner vil med en øget urbanisering og voksende middelklasse give øgede muligheder for dansk eksport.
- Risici og administrative vanskeligheder ved etablering i Kina overstiger fortsat de traditionelle nærmarkeder, men ligger på linje med andre vækstmarkeder - f.eks. Brasilien.
- Såfremt der mellem EU og Kina kan indgås en investeringsaftale og på længere sigt en frihandelsaftale, vil markedsadgangen til Kina blive forbedret, hvilket vil øge samhandel og investeringer.

Analysen:

Denne udenrigsøkonomiske analyse fra Udenrigsministeriet vurderer udviklingen i Danmarks økonomiske relationer med Kina¹. Analysen viser et billede af fortsat markante vækstmuligheder for Danmark og dansk erhvervsliv i de kommende år.

Analysen er udarbejdet i tæt samarbejde mellem Udenrigsministeriets udenrigsøkonomiske analyseenhed, den danske ambassade i Beijing og ministeriets landekontor med ansvar for Asien. Analysen kan sammen med andre udenrigsøkonomiske analyser findes på:

www.um.dk/da/udenrigspolitik/udenrigsoekonomi

1. Dansk samhandel med Kina

Danmarks samhandel med Kina er vokset med 117,2 pct. fra 2005 til 2014. Den samlede eksport er øget med 173,9 pct., mens den samlede import er øget 77,8 pct., jf. tabel 1 nedenfor.

Tabel 1. Handel med Kina (inkl. Hongkong). (Mia.kr. og pct.)

		Handel med Kina og HK, mia.kr.		Vækst 2005-2014			Andele af samlet handel	
		2005	2014	Mia.kr.	Vækst pct.	Pct. p.a.	2005	2014
Løbende indtægter	Varer (FOB)	10,4	29,2	18,8	180,4%	12,1%	2,1%	4,7%
	Tjenester	10,6	28,3	17,7	167,5%	11,6%	4,0%	7,0%
	Varer og tjenester	21,0	57,5	36,6	173,9%	11,8%	2,8%	5,6%
Løbende udgifter	Varer (FOB)	22,5	39,1	16,6	73,6%	6,3%	5,1%	6,9%
	Tjenester	7,8	14,7	7,0	89,7%	7,4%	3,3%	4,1%
	Varer og tjenester	30,3	53,8	23,5	77,8%	6,6%	4,5%	5,8%
Netto- indtægter	Varer (FOB)	-12,1	-9,8	2,2				
	Tjenester	2,8	13,6	10,8				
	Varer og tjenester	-9,2	3,8	13,0				
Samhandel i alt	Varer (FOB)	32,9	68,3	35,4	107,4%	8,4%	3,6%	5,7%
	Tjenester	18,4	43,1	24,7	134,6%	9,9%	3,7%	5,6%
	Varer og tjenester	51,3	111,2	60,1	117,2%	9,0%	3,6%	5,7%

Danmarks Statistik. BB2: Betalingsbalance, kvartal efter poster, indtægt/udgift og land

Hermed er vægten af Kina i Danmarks samlede udenrigshandel øget fra 3,6 pct. i 2005 til 5,7 pct. i 2014, og et underskud i Kina-handelen på 9,2 mia.kr. i 2005 er vendt til et overskud på 3,8 mia.kr. i 2014. Overskuddet er sammensat af et overskud i tjenestesamhandelen på 13,6 mia.kr. og et underskud i varesamhandelen på 9,8 mia.kr.

Både udviklingen i vare- og tjenestesamhandelen har bidraget til det stigende overskud med henholdsvis 2,2 mia.kr. og 10,8 mia.kr. fra 2005-2014. Hertil kommer en stigende nettoformueindkomst fra især direkte investeringer, som i 2014 beløb sig til 5,5 mia.kr. i Danmarks favør.

Sammensætningen af handelen med Kina

Vareeksporten til Kina er sammensat på tværs af en bred række af sektorer, hvor minkskind, lægemidler og maskiner til industrien sammenlagt stod for over halvdelen af vareeksporten i 2014.

Særlig eksporten af lægemidler er vokset i de seneste syv år, men også eksporten af kød har haft kraftig fremgang. Over de seneste år ses en generel vækst i eksporten på tværs af en række sektorer, som samlet medvirker til en øget differentiering.

¹ Hvis ikke andet er nævnt forstås med Kina, Kina inklusive Hongkong.

Tabel 2. Største eksportvarekategorier til Kina, 2014. (mia.kr. og pct.)

Eksport	Mia.kr. 2014	Andel 2014	Vækst 2007-2014 mill.kr.	Vækst 2007-2014 pct. p.a.
I ALT	28.823,4		14.479,1	10,5%
Huder,skind og pelsskind, uberedte	6.657,6	23,1%	3.773,3	12,7%
Medicinske og pharmaceutiske produkter	5.862,9	20,3%	4.838,5	28,3%
Maskiner og -tilbehør til industrien i.a.n.	2.474,0	8,6%	577,7	3,9%
Kød og kødvarer	2.028,6	7,0%	1.606,9	25,2%
Tekniske og videnskabelige instrumenter i.a.n.	1.245,5	4,3%	805,3	16,0%
Specialmaskiner til forskellige industrier	1.162,2	4,0%	490,0	8,1%
Elektriske maskiner og apparater i.a.n.; tilbehør	1.068,3	3,7%	291,2	4,7%
Kraftmaskiner og motorer	971,0	3,4%	-511,6	-5,9%
Fisk, krebsdyr, bløddyr og varer deraf	744,5	2,6%	162,1	3,6%
I alt 10 største	22.214,5	77,1%	12.033,3	

Danmarks Statistik. Udenrigshandel. SITC2R4Y

Omkring 24 pct. af vareimporten fra Kina bestod i 2014 af beklædningsgenstande, men ellers er importen mere bredt fordelt på mange kategorier, jf. tabel 3. Særligt importen af elektriske maskiner og IT-udstyr er steget i de seneste syv år.

Tabel 3. Største importvarekategorier, 2014 (mia.kr. og pct.)

Import	Mia.kr. 2014	Andel 2014	Vækst 2007-2014 mill.kr.	Vækst 2007-2014 pct. p.a.
I ALT	41.341,6		9.215,7	3,7%
Beklædningsgenstande og -tilbehør	9.869,8	23,9%	2.341,9	3,9%
Diverse forarbejdede varer, i.a.n.	3.750,6	9,1%	162,2	0,6%
Elektriske maskiner og apparater i.a.n.; tilbehør	3.609,4	8,7%	1.595,5	8,7%
Maskiner og -tilbehør til industrien i.a.n.	2.630,8	6,4%	756,3	5,0%
Metalvarer, i.a.n.	2.614,7	6,3%	550,6	3,4%
Møbler	2.205,1	5,3%	27,5	0,2%
App. Til telekomm., lydoptagelse og -gengivelse	1.667,1	4,0%	-679,2	-4,8%
Andre transportmidler	1.387,4	3,4%	163,5	1,8%
Kontormaskiner; autom.databehandlingsudstyr	1.328,1	3,2%	554,8	8,0%
I alt 10 største	29.063,0	70,3%	5.473,2	

Danmarks Statistik. SITC2R4Y: Udenrigshandel

På tjenestesiden dominerer indtægter fra søfart i 2014 med 24,6 mia.kr., svarende til 86,7 pct. af tjenesteksporten til Kina. Endvidere har Danmark indtægter fra licenser og royalties på 1,4 mia.kr.

Tabel 4. Største kategorier af tjenester til Kina, 2014 (mia.kr. og pct.)

Indtægter fra tjenesteseksport	Mia.kr. 2014	Andel 2014	Vækst 2005-2014 mill.kr.	Vækst 2005-2014 pct. p.a.
LØBENDE POSTER, TJENESTER	28,3		17,7	11,6%
Søtransport	24,6	86,7%	15,9	12,4%
Rejser	0,5	1,7%	0,3	12,4%
Bygge- og anlægstjenester	0,3	1,2%	-0,0	-1,4%
Royalties og licenser	1,4	4,8%	1,1	22,7%
Telekommunikation, computer- og informationstjenester	0,1	0,5%	-0,0	-2,5%
Andre forretningstjenester	1,1	3,7%	0,3	3,9%
I alt 6 største	27,9	98,6%	17,6	

Danmarks Statistik: BB2: Betalingsbalancen

Tjenesteimporten fra Kina består også overvejende af udgifter til søtransport med 10 mia.kr., svarende til 68 pct. af tjenesteimporten. Endvidere køber Danmark forretningstjenester for 2,5 mia.kr. og rejser (dvs. turisme til Kina) for 1 mia.kr.

Tabel 5. Største kategorier af tjenester fra Kina, 2014. Mia.kr. og pct.

Udgifter til tjenesteimport	Mia.kr. 2014	Andel 2014	Vækst 2005-2014 mill.kr.	Vækst 2005-2014 pct. p.a.
LØBENDE POSTER, TJENESTER	14,7		7,0	7,4%
Søtransport	10,0	68,0%	4,6	7,0%
Rejser	1,0	6,9%	0,4	5,6%
Bygge- og anlægstjenester	0,3	2,1%	0,2	15,7%
Telekommunikation, computer- og informationstjenester	0,3	1,8%	0,2	14,3%
Andre forretningstjenester	2,5	16,8%	1,8	15,3%
I alt 5 største	14,1	95,5%	7,2	

Danmarks Statistik: BB2: Betalingsbalancen

Tendensen til øget differentiering af den samlede eksport følger af den betydelige vækst i de fleste sektorer. Der var samtidig i 2014 en vis stagnation inden for de største områder med en begrænset stigning på søtransporten (på 1,5 pct. fra 2013 til 2014) og en mindre fald på landbrug. Faldet på skind fra 2013 til 2014 var signifikant målt i værdi på næsten 5,3 mia. kr., men skyldes udelukkende markante prisudsving. Således opretholdtes den samlede volumen af eksporten over året med en mindre stigning. Der er samtidig sket en vis normalisering af eksporten, så den i mindre grad går via Hongkong. Således ses et fald i volumen af skind til Hongkong på knap 200.000 skind og en øgning af volumen til fastlandet på 400.000 skind.

Parallelt hermed ses en stigning i en række øvrige eksportsektorer, som i vidt omfang kompenserede for værditabet på minkskind. Det gælder særligt medicin og lægemidler, men også en bred vifte af andre produkter som maskiner, forarbejdede varer, videnskabelige instrumenter og elektriske apparater. Samlet set er vurderingen, at disse forskydninger reflekterer udviklingen inden for den kinesiske økonomi i retning med øget vægt på forbrug og mere sofistikerede løsninger som den centrale vækstdriver.

Vækstmarkedsstrategi

- sammenligning af dansk vareeksport med andre landes vareeksport til Kina

I foråret 2012 vedtog regeringen en vækstmarkedsstrategi for en række lovende danske eksportmarkeder, herunder Kina. Baggrunden var, at dansk eksport i en årrække ikke havde haft samme fremgang på disse markeder som flere af de lande, Danmark normalt sammenlignes med. Regeringen vurderede derfor, at der lå særligt store vækstpoterentialer for dansk eksport på disse markeder, hvis der blev gjort en særlig indsats.

Målsætningerne i Vækstmarkedsstrategien var bl.a., at Danmarks andel af eksporten til vækstmarkederne i forhold til referencegruppen² mindst skulle fastholdes på 2011-niveauet, og at værdien af vareeksporten skulle øges med mindst 50 pct. fra 2011 til 2016. Målsætningen om at fastholde den relative andel i forhold til referencegruppen opfyldt, også selv om eksporten via Hongkong, efter flere år med stor vækst, faldt markant i 2014 som følge af et stort prisfald på minkskind, jf. tabel 6. En del af disse skind sælges dog nu direkte til fastlandet.

² Østrig, Belgien, Tyskland, Finland, Nederlandene og Sverige.

Tabel 6. Målsætninger i vækstmarkedsstrategi

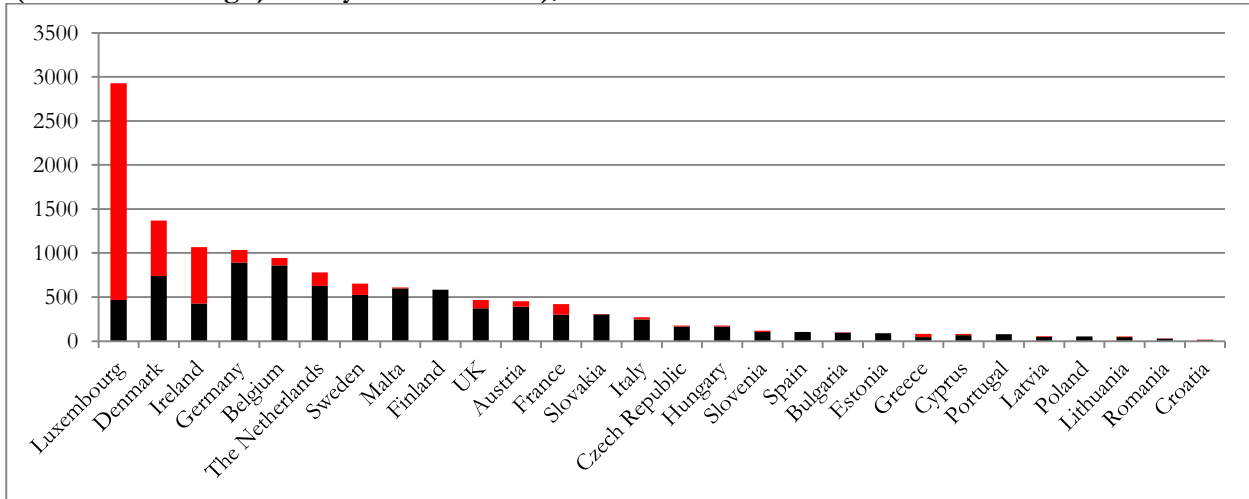
	2011	2014	Mål 2016	Ændring	Målopfyldelse
Kina, inkl. Hongkong, markedsandel	3,2%	3,4%	0,0%	0,2%	Ja
Kina, markedsandel	2,3%	2,9%	0,0%	0,6%	ja
HK, markedsandel	10,8%	7,8%	0,0%	-3,0%	Nej
Kina, inkl. Hongkong, vækst mia.kr.	24,3	28,8	36,5	18,6%	Nej
Kina, vækst mia.kr.	15,1	21,8	22,7	44,1%	(Ja)
HK, vækst mia.kr.	9,2	7,0	13,7	-23,6%	Nej

Kilde: Eurostat, Danmarks Statistik og egne beregninger

Målsætningen om at øge dansk vareeksport til ”fastlands-Kina” med 50 pct. fra 2011 til 2016 næsten opfyldt allerede i 2014, idet væksten de første tre år har været 44 pct. Opgøres Hongkong separat er dansk eksport faldet 23,6 pct. fra 2011-2014. Dette indebærer, at for Kina samlet er målsætningen efter de forløbne to år foreløbig indfriet med 18,6 pct. ud af de målsatte 50 pct. For at nå vækstmålsætningen i 2016 skal eksporten yderligere øges med i alt 26 pct. i forhold til 2014.

Opgøres eksporten per indbygger ligger Danmark på over 1000 euros per dansker. Dermed har Danmark en af de største relative eksportvolumener blandt EU-landene. Ses bort fra Luxembourg, som ligger højt som følge af finansielle tjenesteydelser, og Belgien som følge af en omfattende diamanteksport, er Danmark således den næststørste eksportør per indbygger i varehandel efter Tyskland, og den største hvis man tager tjenesteydelser med.

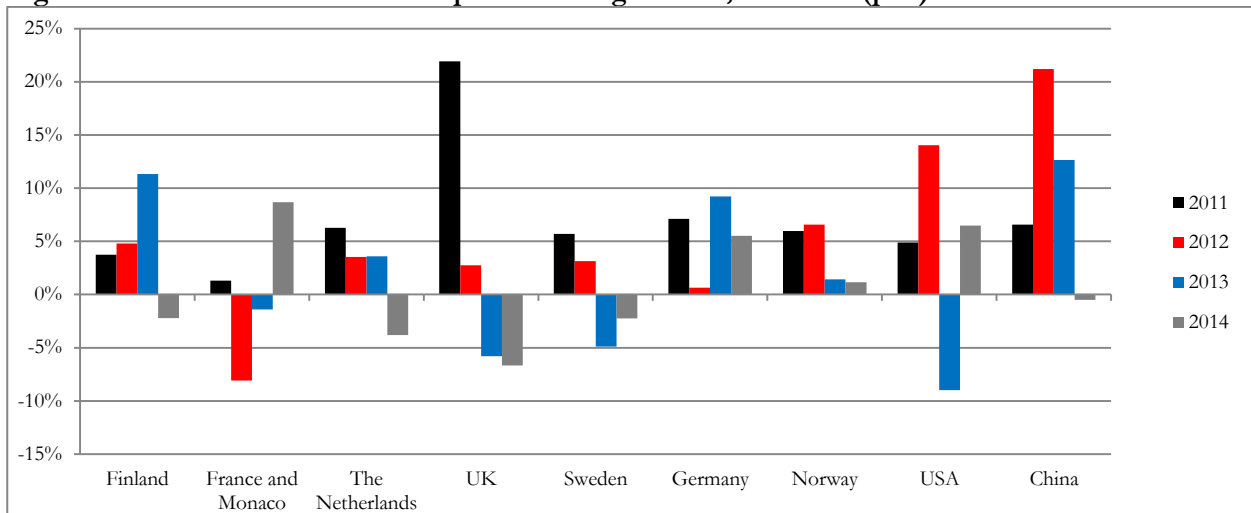
Figur 1: Handel med Kina inkl. Hongkong og Macao, opgjort per indbygger (varer med sort og tjenesteydelser med rød), 2013-tal.

Kilde: Eurostat, SITC & BOP, februar 2015.

Da eksporten til Kina over de senere år oplever en højere vækst end til andre store eksportmarkeder, er tendensen, at eksporten til Kina vejer tungere som andel af den samlede danske eksport. Danmark oplever også en mere kontinuert vækst eksporten til Kina end de øvrige EU lande.

Figur 2: Væksten i dansk samlet eksport til udvalgte lande, 2011-2014 (pct.)

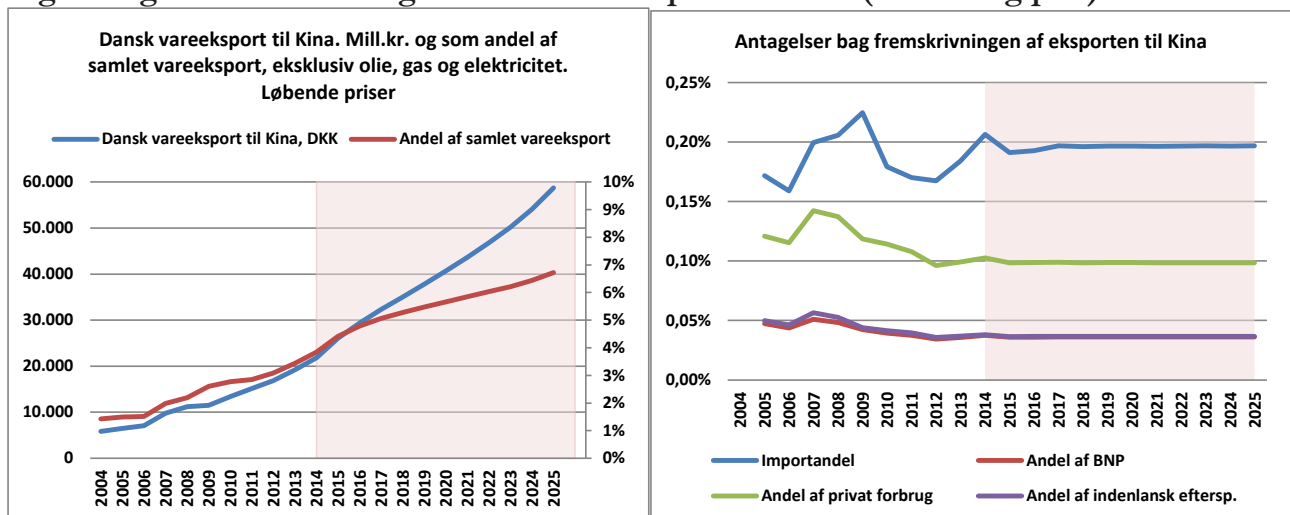
Kilde: Danmarks Statistik, februar 2015 (Kina inkl. Hongkong).

2. Eksportpotentiale til Kina

Eksportpotentialet til Kina er meget stort. Grundlæggende skyldes dette, at Kina efter de seneste årtiers markante økonomiske vækst er en meget stor økonomi, som forventes fortsat at vokse markant i de kommende år. Efterspørgslen i Kina på bl.a. danske varer og tjenester vil derfor vokse markant i de kommende år. I mange sammenhænge er det derfor begrænsninger på dansk produktion og konkurrenceevne, som sætter loft over, hvor meget dansk eksport kan øges til Kina. Det forhold, at Kinas økonomiske realvækst forventes at aftage til ca. 7 pct. i de kommende år lægger kun lille, hvis overhovedet nogen, begrænsning for dansk eksport.

Fremskrives eksporten til ”fastlands-Kina” med samme metode som anvendes i Udenrigsministeriets Eksportudsigts, vil vareeksporten, eksklusiv energivarer, øges knap 37 mia.kr. fra 2014 til 2025, svarende til omkring 9,4 pct. p.a. Hvis det samtidig antages, at den samlede danske vareeksport stiger med 4,0 pct. p.a., vil fastlands-Kinas vægt i den samlede danske vareeksport (eksklusiv energivarer) øges fra 3,8 pct. i 2014 til 6,7 pct. i 2025, jf. figur 5 og 6.

Figur 3 og 4: Fremskrivning af dansk vareeksport til Kina. (mia.kr. og pct.)

Sammenlignes fremskrivningen for eksportudviklingen til fastlands-Kina med USA mod 2025, hvor eksportvæksten per år er 5,8 pct., fremgår det, at vækstbidraget på begge markeder vil være af omtrent samme størrelse med i alt ca. 36 mia. DKK. Samtidig vil værdien af den samlede vareeksport til fastlands-Kina øges fra i dag at udgøre ca. halvdelen til i 2025 at udgøre ca. 3/4 af eksporten til USA, jf. tabel 7.

Tabel 7. Fremskrivning af dansk vareeksport til Kina og USA. Mia.kr. og som andel af samlet vareeksport (eksklusiv energivarer).

	2004 mia.kr.	Vækst 2004-2014				Vækst 2014-2025			
		2014 Mia.kr.	Vækst p.a.	Andel i alt	Andel af vækst	2025 Mia.kr.	Vækst p.a.	Andel i alt	Andel af vækst
Vareeksport til Kina	5,8	21,8	14,1%	3,8%	10,0%	58,7	9,4%	6,7%	12,0%
Vareeksport til USA	23,9	41,7	5,8%	7,4%	11,2%	77,2	5,8%	8,8%	11,6%
Hele vareeksporten	408,1	567,5	3,4%	100,0%	100,0%	873,7	4,0%	100,0%	100,0%

Kilde: Danmarks Statistik, Oxford Economics og metoder for Udenrigsministeriets Eksportudsigte

Det er indlysende, at en fremskrivning frem mod 2025 indeholder store usikkerheder. Særligt gælder dette for et marked som Kina, som må forventes at gennemgå store forandringer i de kommende år, både hvad angår sammensætningen af efterspørgslen, markedets karakter og handelsregime. Alle forhold, som spiller en meget stor rolle for dansk eksport.

OECD konkluderer i sin seneste rapport om Kinas økonomiske situation fra marts 2015, at Kina efter i en årrække at have høstet gevinsterne af en ”demografisk dividende” fremover vil høste gevinsterne af en ”reform-dividende”.

En væsentlig drivkraft i udviklingen vil være den tiltagende urbanisering. Den samlede urbanisering ventes frem mod 2020 at stige med over 100 mio. I tillæg hertil ventes omkring 100 mio. af de i alt 274 mio. migrantarbejdere i byerne at blive dækket af social- og sundhedsordninger, der også ventes at øge forbrugsraten. Derudover forventes en række initiativer at medvirke til en massiv stigning i middelklassen.

Urbaniseringen vil således medføre en markant vækst af middeklassen i Kina. I 2000 udgjorde middelklassen ca. 4 pct. af den urbane kinesiske befolkning, mens andelen var steget til 68 pct. i 2012. Fremskrivninger fra McKinsey forudsiger, at tallet vil øges til 75 pct. i 2015, mens 45 pct. af den samlede kinesiske befolkning i 2025 kan defineres som tilhørende middelklassen.

Den kinesiske middelklassens vækst åbner for et meget stort forbrugsmarked. Det forventes, at husstandsindkomsten i byerne vil være fordoblet i 2025. Der er generelt set en klar sammenhæng mellem urbaniseringsgrad og andel af tjenesteydelser i den samlede økonomi. I 2013 bidrog tjenesteydelser for første gang mere til den kinesiske vækst end produktionen.

Herudover vil en række særlige forhold i Kina også bidrage til den samlede tendens med øget fokus på forbrugsdrevet vækst. Det gælder udbredelsen af pensions- og sundhedsordninger, en øget fertilitet som følge af lempelserne i et-barns-politikken, den øgede ældrebyrde samt de ventede lavere renteniveauer i takt med liberaliseringen af finansmarkederne.

Ifølge OECD vil den strukturelle og demografiske transformation sammen med generelt øgede indkomster øge efterspørgslen efter bl.a. sundhedsydelser, rekreation, kultur, uddannelse og andre services, samtidig med at der vil blive lagt vægt på standarder inden for kvalitet, miljø-mæssig regulering og forbrugerbeskyttelse.

Samtidig er Kinas ambitioner på miljø- og energiområdet voksende i takt med en folkelig efterspørgsel og en mere konkurrencedygtig hjemlig industri. Således er investeringerne i bæredygtig energi i Kina i dag større end i Europa som helhed. Der ses også fortsat en meget betydelig prisdifferentiering på fødevarer, som er afledt af en stor efterspørgsel efter sikre og kvalitetsorienterede og udenlandske produkter. Urbaniseringen kan også give nye muligheder i både byudviklingen, inden for f.eks. sundhed, sygehuse, affald, vand, varme, energi og uddannelse og på landsiden, men det afleder krav om øget effektivitet og kvalitet i landbrugsproduktionen.

3. Danske investeringer i Kina – og kinesiske i Danmark

Det er vanskeligt at opgøre de faktiske beholdninger af direkte investeringer (FDI) mellem lande. Dette skyldes blandt andet, at en virksomhed kan vælge at foretage investeringer via et tredjeland, fx således at kinesiske investeringer i Danmark kan foretages via et datterselskab i Tyskland, Luxembourg eller Cayman Islands, og danske investeringer i Kina kan foretages via datterselskaber i Nederlandene eller Hongkong. Omfanget af disse investeringsstrømme via tredjelande kendes ikke. Med dette forbehold kan FDI-beholdningerne mellem Kina og Danmark beskrives som følger:

Tabel 8. FDI-beholdninger mellem Danmark og Kina, Retningsprincip. Mia.kr. og pct.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Udadgående direkte investeringer										
I Kina, inkl. HK	6,2	8,8	9,8	16,2	18,6	22,0	29,0	35,0	55,7	60,7
Andel af samlet	1,3%	1,6%	1,6%	2,5%	2,5%	2,8%	3,1%	3,5%	5,3%	5,7%
Indadgående direkte investeringer										
Fra Kina, inkl. HK	1,5	1,1	1,4	2,1	1,9	1,0	2,0	2,0	1,7	0,3
Andel af samlet	0,4%	0,2%	0,3%	0,4%	0,3%	0,2%	0,4%	0,4%	0,3%	0,1%

[Nationalbanken. DNDIA](#)

Den danske FDI-beholdning i Kina er øget fra 6,2 mia.kr. i 2004 til 60,7 mia.kr. i 2013, og udgjorde dermed 5,7 pct. af samtlige danske udenlandske direkte investeringer i udlandet. Omvendt var de kinesiske investeringer i Danmark i 2012 kun 0,3 mia.kr. og udgjorde dermed kun 0,1 pct. af samtlige udenlandske investeringer i Danmark.

Mens de kinesiske direkte investeringer i Danmark har kun lille betydning, så har danske investeringer i Kina stor betydning for dansk økonomi. Således er ca. 5 pct. af samtlige danske datterselskaber placeret i Kina, og disse beskæftigede i 2013 knap 100.000 personer.

Tabel 9. Danske datterselskaber i Kina, inkl. Hongkong, antal og ansatte.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Antal	361	364	410	464	516	567	593
Andel af samtlige	3,4%	3,3%	3,7%	4,1%	4,5%	4,7%	5,0%
Ansatte	64.369	68.878	71.946	83.327	94.947	96.593	95.569
Andel af samtlige	4,9%	5,0%	5,2%	6,9%	7,5%	7,5%	7,4%

Kilde: Danmarks Statistik. OFATS4

Disse datterselskaber er udtryk for en internationalisering af dansk erhvervsliv, som bidrager til styrkelsen af dansk konkurrenceevne. Nogle af virksomhederne er handelskontorer eller transportvirksomheder, som primært betjener det kinesiske marked. Andre har produktion i Kina, som enten afsættes på det kinesiske marked, eksporteres ud af landet eller indgår i det danske moderselskabs værdikæde.

Udover de selskaber, som er registreret hos Danmarks Statistik, findes i Kina en række konstruktioner med delt ejerskab eller lokale partnere, der er medvirkende til at drive dansk værdiskabelse. Disse selskaber knytter sig til hele spektret af danske virksomheder, fra SMVer over produktionsselskaber til de største virksomheder, herunder med store salgskanaler for nogle af de største danske virksomheder. Samlet set er vurderingen på basis af tal indsamlet af den danske ambassade i Beijing, at der er over 250.000 ansatte hos virksomheder af dansk karakter i Kina. En indikation af betydningen for dansk økonomi og beskæftigelse af de danske datterselskaber i udlandet kan ses af, at nettoformueindkomsten som stammer fra danske direkte investeringer i Kina, er øget fra 1,8 mia.kr. i 2005 til 5,5 mia.kr. i 2014 og udgør 15,5 pct. af den samlede nettoformueindkomst, jf. tabel 10.

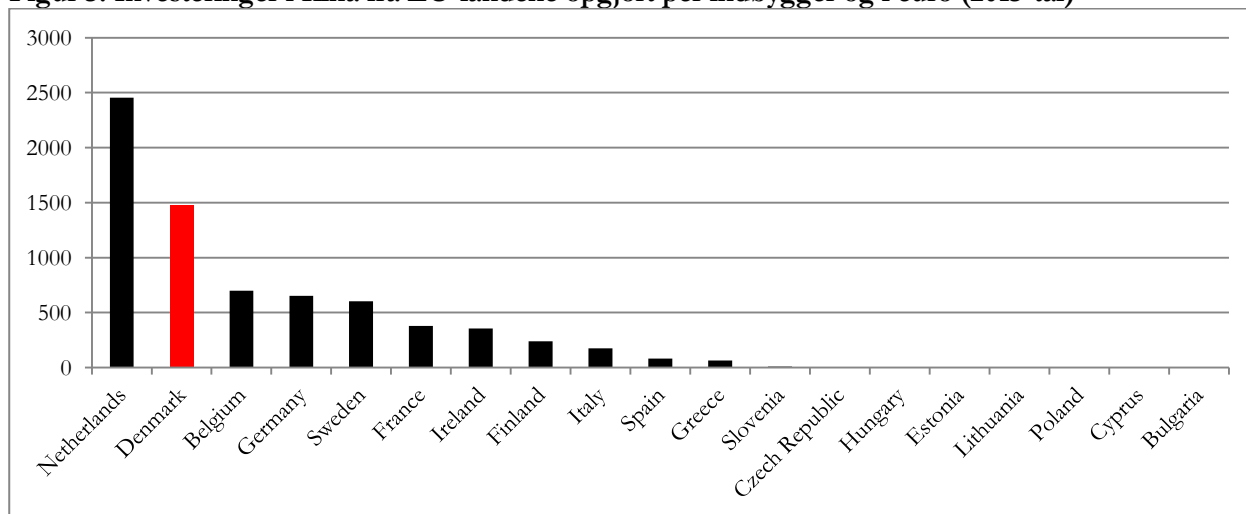
Tabel 10. Nettoformueindkomst fra Kina fra direkte investeringer, mia.kr. og pct.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nettoprovenu fra FDI fra Kina og Hongkong, mia.kr.	1,8	2,1	1,9	1,5	2,1	3,2	2,7	3,0	5,7	5,5
Andel af samlet nettoprovenu fra FDI, pct.	14,0%	10,6%	14,6%	5,3%	9,0%	12,2%	9,2%	9,5%	12,7%	15,5%

Kilde: Danmarks Statistik. BB2: Betalingsbalance, kvartal efter poster, indtægt/udgift og land

Udviklingen er udtryk for, at danske datterselskaber i Kina er profitable og tilbagefører indkomst til Danmark. Samtidig udgør tilbageførslen et væsentligt bidrag til overskuddet på Danmarks betalingsbalance, som hermed styrker dansk økonomi og beskæftigelse. Sammenlignes med øvrige EU lande ses også, at Danmark per indbygger har en betydeligt større investeringer i Kina end de fleste øvrige EU-lande.

Figur 3: Investeringer i Kina fra EU-landene opgjort per indbygger og i euro (2013-tal)

Kilde: Eurostat, FDI, februar 2015 (Kina inkl. Hongkong).

4. Kinas økonomiske betydning for Danmark

Kinas størrelse og vækstbidrag har stor betydning for dansk økonomi og beskæftigelse. Dels direkte for de varer og tjenester, som danske virksomheder afsætter i eller importerer fra Kina, og dels indirekte via væksten på Danmarks andre eksportmarkeder, som også stimuleres af væksten i Kina.

Det forhold, at Danmark er blandt de EU-lande, der har den største eksport og den største investeringsvolumen per indbygger i Kina, samt har en meget betydelig værdiskabelse internt i Kina med delte ejerskaber, medfører, at den danske økonomi relativt set formentlig er den mest Kina-orienterede i Europa. Det giver en meget stor strategisk fordel i hovedscenariet, hvor Kina i stigende grad vil være verdens vækstmotor, og hvor væksten fremover i højere grad ventes rettet mod danske styrkeområder. Det betyder dog også, at den danske økonomi vil være relativt mere udsat for risici ved udsving fra dette hovedscenarie, hvorfor det er i dansk interesse, at de kinesiske økonomiske reformer fortsættes.

Reformarbejdet underbygges bl.a. gennem aktivt myndighedssamarbejde, herunder gennem regeringsaftaler på en bred række af områder og særlige protokoller, som særligt på fødevarerområdet giver markedsadgang. Regeringen har besluttet at udsende tre nye vækstrådgivere inden for landbrug, miljø og søfart, som skal rådgive om gennemførelsen af de store kinesiske reformplaner på centrale områder for dansk eksport. Der er også igangsat særlige initiativer vedr. energi og hospitalsområdet.

Mulighederne for dansk eksport vil blive øget inden for en bred række af områder, idet det må forventes, at den igangværende differentiering af eksporten vil fortsætte i takt med de kinesiske reformplaner implementeres med øget vægt på forbrug, teknologi og tjenesteydelser. Udviklingen i den danske eksport til Kina, med øget efterspørgsel efter dyrere kvalitetsprodukter og en stærk vækst på sundhedsområdet, kan ses allerede i dag, mens den på andre områder, såsom kultur, uddannelse og tjenesteydelser, endnu er begrænset. Også på disse områder må der dog ventes at vise sig øgede muligheder over det kommende ti år.

Størst potentiale er formentlig indenfor sundhedssektoren, især medicin og farmaceutiske præparater, hvor kombinationen af højere velstand, livsstilssygdomme og aldring i Kina giver meget store afsætningsmuligheder. Endvidere er der et stort potentiale for eksportører af fødevarer, hvor kinesiske forbrugere, hoteller og restauranter i stigende grad er kvalitetsbevidste, selv om priserne er højere end på lokalt producerede varer. Også indenfor miljø-, vand-, og energiteknologi ligger der et stort omstillingsbehov for kinesisk industri og infrastruktur, hvor Danmark har betydelige erfaringer og kompetencer, om end konkurrencen fra indenlandske producenter skærpes. Endvidere eksporterer Danmark allerede mange forskellige typer specialiserede maskiner til Kina, som – med fornøden innovation i Danmark – kan have et stort potentiale i Kina. Og endeligt har danske rederier, transportvirksomheder og havneoperatører store forretninger i Kina, som kan øges med fortsat vækst i Kina.

Potentialet for investeringerne er også betydeligt. En lokal undersøgelse blandt danske datterselskaber i Kina viser, at de langt overvejende forventer øgede investeringer og ser optimistisk på de fremtidige markedsmuligheder.

Fortsat økonomisk vækst og et øget handelssamkvem med Kina vil styrke danske virksomheders globalisering og værdikæder. Hermed forbedres konkurrenceevnen til gavn for både dansk og kinesisk vækst og beskæftigelse. Samtidig vil øget import fra Kina føre til et forbedret bytteforhold for Danmark og dermed til højere realløn og velstand i Danmark

5. Udvidet markedsadgang

Kina har været medlem af WTO siden 2001, hvilket i høj grad har medvirket til at fremme handel og investeringer mellem Kina og omverdenen, herunder Danmark. EU har ikke aktuelt planer om at indlede forhandlinger om en omfattende frihandelsaftale, som også omfatter handel med varer og tjenesteydelser. I første omgang har Kommissionen kun mandat til at forhandle en investeringsaftale, som udover klassisk investeringsbeskyttelse også omfatter markedsadgang for investeringsrelaterede tjenesteydelser (GATS mode 3, ”etablering af virksomhed” og delvis mode 4, ”midlertidigt ophold af tjenesteydere”). Det er indskrevet i mandatat, at Kommissionen på sigt har mulighed for at udvide forhandlingsområdet til også at omfatte mode 1 (grænseoverskridende tjenesteydelser) og mode 2 (forbrug i udlandet), idet det ellers er usikkert, om aftalen vil kunne godkendes i WTO som værende i overensstemmelse med GATS art. V om bilaterale og regionale frihandelsaftaler.

En aftale vil i givet fald betyde, at EU’s – og dermed danske – virksomheder vil kunne få adgang til at investere i det store, hidtil lukkede kinesiske marked for offentlige tjenesteydelser som telekommunikation og transport. På andre områder er aftalen dækket af en række eksisterende nationale investeringsbeskyttelsesaftaler mellem Kina og de enkelte medlemslande.

Fra EU’s side ses forhandlingerne om investeringsaftalen som et nødvendigt første skridt. En eventuel frihandelsaftale ligger dermed længere ude i fremtiden. EU’s generelle tilgang er at søge brede og omfattende frihandelsaftaler, der også inkluderer forpligtelser på fx serviceydelser, offentlige indkøb og IPR – alle områder, der kræver yderligere reformer i Kina, men som er meget væsentlige for europæiske og danske virksomheder.

Kina fører derimod en aktiv politik for at indgå mere målrettede og snævre frihandelsaftaler, der i høj grad fokuserer på toldnedsættelser. En række lande med tilsvarende kompetencer som Danmark, såsom Australien, New Zealand, Sydkorea, Chile og Schweiz, har allerede indgået frihandelsaftaler med Kina med betydelige nedbringelse af toldbarrierer til følge. Samtidig indgår Kina i overvejelser eller drøftelser om andre større regionale frihandelsaftaler i Asien og Stillehavet.

Denne situation risikerer at udhule de danske virksomheders konkurrenceevne i visse sektorer på det kinesiske marked. Særligt landbrugsområdet må ventes påvirket som følge af blandt andet New Zealands og Australiens aftaler.

Det er forbundet med risiko at drive forretning i Kina. I tillæg til de normale kommercielle og konkurrenceprægede risici er der politiske, økonomiske, juridiske og kulturelle risici og vanskeligheder at tage hensyn til. I forhold til andre fjernmarkeder udenfor OECD er risici på Kina imidlertid næppe større.

Udenrigsministeriet, 27. april 2015